

Investigation of Prospective Teachers' Perceptions on Distance Education with Respect to Certain Variables*

Kürşat YENİLMEZ**, M. Zafer BALBAĞ***, Melih TURGUT****

Received date: 14.04.2017

Accepted date:09.05.2017

Abstract

In this research, the effects of gender, department, academic performance, Internet usage time, visited website type and pre-knowledge about distance education on prospective teachers' perceptions of distance education. In this quantitative study, the participants were a total of 547 (398 females, 149 males) prospective teachers enrolled to three different programs. 191 were from science education, 138 were from middle school mathematics education and 218 were from primary school education departments. The data of the study were collected within two instruments, personal information form and perceptions regarding distance education scale. In the analysis of the obtained data, descriptive statistics, Kolmogorov-Smirnov normal distribution test, one way analysis of variance (ANOVA), and two non-parametric tests, Mann-Whitney U and Kruskal Wallis tests. According to results, prospective teachers' perceptions on distance education were about moderate level. And, while there were significant effects of gender (in favour of males), pre-knowledge about distance education, enrolled department and visited website type on prospective teachers' perceptions on distance education, academic performance and Internet usage time failed to reach significance. Certain suggestions proposed regarding to the results of this research.

Keywords: Distance education, prospective teacher, perceptions.

*This research has been carried out through the support of Scientific Research Projects Council of Eskisehir Osmangazi University (grant no: 201621D22).

**Eskisehir Osmangazi University, Faculty of Education, Eskisehir, Turkey; kyenilmez@ogu.edu.tr

*** Eskisehir Osmangazi University, Faculty of Education, Eskisehir, Turkey; zbalbag@ogu.edu.tr

**** Eskisehir Osmangazi University, Faculty of Education, Eskisehir, Turkey; mturgut@ogu.edu.tr

Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi *

Doi numarası: 10.17556/erziefd.305902

Kürşat YENİLMEZ**, M. Zafer BALBAĞ***, Melih TURGUT****

Geliş tarihi:14.04.2017

Kabul tarihi:09.05.2017

Öz

Bu araştırmada cinsiyet, bölüm, akademik performans, haftalık internet kullanım süresi, en çok zaman harcanan internet sitesinin türünün ve uzaktan eğitimle ilgili ön bilginin, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Nedensel-karşılaştırmalı türdeki bu nicel araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 191'i fen bilgisi, 138'i ilköğretim matematik ve 218'i sınıf öğretmenliği programı öğrencisi olmak üzere, toplamda 547 (398 kadın, 149 erkek) öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, kişisel bilgi formu ve uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik, Kolmogorov-Smirnov normal dağılım testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçları, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının ölçeğe ait aritmetik ortalama değerinden yüksek olduğunu göstermiştir. Cinsiyetin (erkeklerin lehine), uzaktan eğitimle ilgili ön bilgiye sahip olmanın, bölümün ve zaman harcanan internet sitesi türünün öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanları üzerinde anlamlı bir etkisi varken, akademik performansın ve internet kullanım süresinin bu puana etkisinin olmadığı bulunmuştur. Elde edilen bulgular ışığında önerilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim, öğretmen adayı, tutum.

*Bu araştırma, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonunca desteklenen 201621D22 kodlu proje dahilinde kaleme alınmıştır.

** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye; kyenilmez@ogu.edu.tr

*** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye; zbalbag@ogu.edu.tr

**** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye; mturgut@ogu.edu.tr

1. Giriş ve Literatür Özeti

Teknolojinin hızla gelişmesi örgün eğitim-öğretim faaliyetlerine epistemolojik ve didaktik olarak aracılık ederken, öğretmenin rolünü de değiştirmektedir. Öğrenenlerin dijital teknolojiyle etkileşimi kimi zaman ders içi bir süreç olarak ele alınabilirken kimi zaman da bireysel öğrenmeler için öğretmenin ikinci planda kaldığı eğitim-öğretim ortamları tasarlanabilmektedir. Bireysel ve aktif olarak öğrenme-öğretme sürecine dahil olunamadığında, karşımıza alternatif olarak *uzaktan eğitim* kavramı çıkmaktadır (Baki, 2007).

Bilginin akıl almaz bir boyutta paylaşıldığı günümüzde, bilgi paylaşımı için de alternatif yaklaşımlar gündeme gelerek uzaktan eğitimin farklı tanımlamalarına sebep olmaktadır (Yenilmez ve Ersoy 2009). Alanyazında, uzaktan eğitim, “web tabanlı eğitim, internet yoluyla öğrenme ve e-öğrenme gibi” kavramlarla birlikte ya da eş anlamlı olarak anılmaktadır (Turgut & Yenilmez, 2011, s. 122). En genel anlamıyla uzaktan eğitim, dikkatli dizayn edilmiş bir öğretimsel planın öğrenci ve öğretmenin ayrı ortamlarda bulunduğu, fakat gerektiği durumlarda yüz yüze görüşmelerle sağlanan (Gunawardena & McIsaac, 2001) eğitim-öğretim faaliyetlerine denilmektedir. İfade edilen tanıma istinaden, uzaktan eğitimin en temel unsurlarının başında öğrenme ve öğretme sürecinin farklı bağlamlarda uygulanmasının geldiği söylenebilir. Keegan (1998) uzaktan eğitim faaliyetlerini ikiye ayırmaktadır (s. 44): “grup-tabanlı uzaktan eğitim” ve “bireysel tabanlı uzaktan eğitim”. Keegan’a (1998) göre grup tabanlı uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrencilerin farklı coğrafik konumlarda bulunması ve ses, görüntü veya uydu ile senkronik bir şekilde birbirlerine bağlanması olarak ele alınabilirken, bireysel tabanlı uzaktan eğitim öğrencinin uzaktan kendi başına öğrenmeler gerçekleştirme için tasarlanmış öğretime denilebilmektedir. Ayrıca, grup tabanlı uzaktan eğitim tam zamanlı ve yarı-zamanlı öğrenciler için bireysel tabanlı uzaktan eğitim ise önceden hazırlanmış ve önceden hazırlanmamış materyaller üzerinden verilen eğitim olmak üzere tekrar ikiye ayrılır. Uzaktan eğitimin karmaşık yapısından dolayı, belli bir kuramsal çerçeve üzerinde oturtulmasında sorunlar yaşanabilmekte, her konu bağlamı için farklı pedagojik perspektiflere gereksinim duyulabilmektedir. Araştırmacılar, uzaktan eğitimin pedagojik ve didaktik kuramsal temeller üzerine inşa edilmesi gerektiğine işaret etmektedir (Keegan, 2005; Simonson, Schlosser & Hanson, 1999).

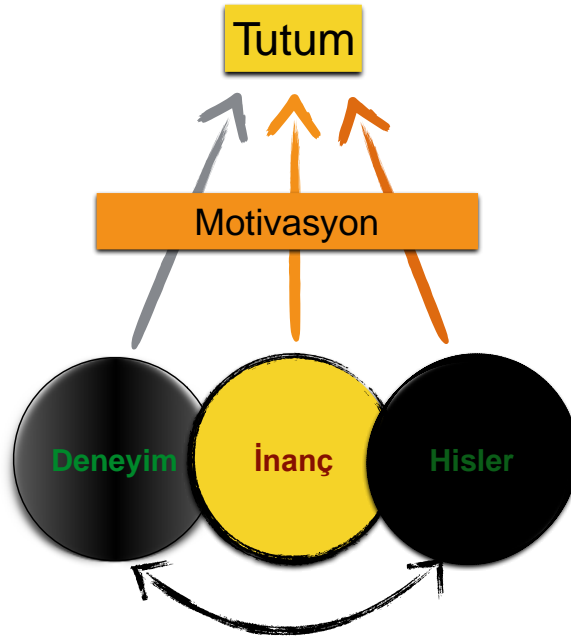
Uzaktan eğitimin en temel unsurlarından birisi geniş kitlelere aynı anda hitap edebilmesidir. Bu süreçte, Burns’e (2011) göre, uzaktan eğitim mod ve modelleri şu şekilde gruplanabilir. (i) Basılı kaynak tabanlı (öğrenenlerin basılı kaynakları referans alması), (ii) Ses tabanlı (çift yönlü sesli iletişim, radyo vs.), (iii) Telegörsel tabanlı (TV, Internet protokol TV, videokonferans vs.), (iv) Multimedya tabanlı (CD, DVD, Grup öğrenme-öğretme yazılımları, Dijital öğrenme oyunları vs.), (v) Web-tabanlı (online dersler, sanal okullar, Webinar vs.), (vi) Gelişmekte olan teknolojilerle (Web 2.0 uygulamaları vs.), (vii) Mobil teknolojilerle (Akıllı telefonlar, taşınabilir medyalar vs.). Büyük kitlelere hitap edebilen bu mod ve modellerin birçoğunun eğitime entegre edilmesinin diğer bir nedeni olarak şu noktaların da altı çizilebilir (Kaya, 2002):

- Bağımsız, bireysel ya da grup öğrenmeleri gerçekleşmesini sağlama.
- Esnek bir çalışma ortamının olması.
- Bireylere öğrenme sorumluluğunu kazandırma ve iletişim ve etkileşimde bulunmalarını sağlama.
- Öğrenme-araştırma-sorgulama imkanı ve tartışmalara katılımı sağlama.

Diğer taraftan yüz yüze iletişim kuramama, doğrudan ulaşım sorunu, teknik donanımların uyum

sorunu, internet ya da elektrik kesintileri gibi problemler ise uzaktan eğitimin genel sınırlılıkları olarak belirtilebilir.

Uzaktan eğitimin başarılı olmasında en önemli etmenlerden biri olarak öğrenenlerin bu eğitime yönelik tutum ve yaklaşımları sayılabilir. Bu tutum ve yaklaşımlar ne kadar olumlu olursa uzaktan eğitimin amaçlarına daha uygun olur. En genel anlamıyla tutum, bir bireyin bir olguya ya da olaya karşı inanç ve yaklaşımları (Yenilmez & Özabacı, 2003) olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla, bir bireyin tutumu fenomenolojik deneyimlerinin aktif bir bileşkesi olarak ortaya çıkabilmekte ya da değişebilmektedir. Örneğin, Maio, Esses, Arnold ve Olson'a (2004) göre, "inançların, hislerin ve deneyimlerin tutum üzerindeki etkisine motivasyon aracılık" (s. 11) etmektedir. Maio vd. (2004), bu süreci bir diyagramla aşağıdaki gibi özetlemektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Tutum ve tutuma etki eden bileşenler (Maio vd., 2004, s. 11'den uyarlanmıştır)

Bu tanımlamalara göre bireyin uzaktan eğitim ve teknolojilerine karşı tutumu, kişinin öğrenmesi ile doğrudan ilişkilendirilebilir. Çünkü öğrenme süreçlerinde de "deneyim", "inanç" ve "hisler" arasında sıkı ilişkiler olduğu söylenebilir. Tutumları olumlu olmayan öğrenenlerin ortama alışma ve başarı düzeyleri de buna göre düşebilir ve dolayısıyla uzaktan eğitimi tercih etmesine engel teşkil edebilir.

Literatüre bakıldığında uzaktan eğitime ilişkin tutum ve görüşlerin incelendiği birçok araştırmaya rastlanmaktadır. Alakoç (2001) çalışmasında, öğretim üyelerinin uzaktan eğitim hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığını ve uzaktan eğitim teknolojileri arasında en çok internetin kullanıldığını ifade etmektedir. Benzer şekilde Horzum'un (2003) öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşüncelerini araştırdığı çalışma sonucunda, öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik olumlu bir tutum sergiledikleri ve uzaktan eğitim yöntemi olarak en çok interneti tercih ettikleri görülmüştür. Maushak ve Ellis (2003), öğretmen adaylarının uzaktan eğitim deneyimlerini inceledikleri araştırmalarında öğrenme ortamındaki öğretim durumlarına, sınıfın bir üyesi olarak etkinliklere katılma durumlarına, donanım ve yazılım yeterliliğine yönelik teknik konulara ilişkin tutumlara değinmişler ve öğretmen adaylarının yüksek tutum içinde olduklarını belirlemişlerdir.

Sabancı (2005) ilköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin internet kullanma durumlarının belirlenmesini amaçlayan çalışmada kadın öğretmenlerin, mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, fen ve matematik öğretmenlerinin interneti daha sık kullandığını ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte internetten en çok e-posta ve arama motoru hizmetlerinden yararlandığı tespit edilmiştir.

Okçu ve Ağır'ın (2006) ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin internet kullanım durumlarını belirlemek ve öğretmenlerin internet kullanımına karşı tutumlarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışma sonunda, cinsiyetin internet kullanımına herhangi bir etkisinin olmadığı, sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre; kıdem yılı 0-5 yıl arasındaki öğretmenlerin kıdem yılı fazla olan öğretmenlere göre, interneti daha etkin ve sık kullandıkları sonucu elde edilmiştir.

Ural (2007), yüksek lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim, eğitim teknolojileri ve bağımsız öğrenmeye yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin olumsuz yönde olduğunu ve uzaktan eğitim sistemlerinin bağımsız öğrenmeyi desteklemeyeceği düşüncesinin hâkim olduğunu ortaya koymuştur.

Uzaktan eğitim kapsamındaki öğretmen eğitimi programına yönelik öğrenci tutumlarının belirlendiği, Gujjar, Akhlaque ve Hafeez (2007) tarafından yürütülen çalışmada öğrencilerin televizyon programları şeklindeki içeriğin kavramsal ve kuramsal öğrenmeyi olumlu etkileyeceğini düşündükleri ve uzaktan öğrenenlerin ihtiyaçlarına göre içeriklerin düzenlenmesi gerektiği sonucu elde edilmiştir.

Tabata ve Johnsrud (2008), fakülte ortamlarında teknoloji, uzaktan eğitim ve yenileşme hareketlerine karşı olan tutumu belirlemeyi amaçladıkları çalışmada, tutumların şekillenmesinde fakültenin şartlarının, zaman, iş miktarı ve öğretimsel destek oranının önemli yere sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Ateş ve Altun (2008) bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği çalışmada, uzaktan eğitime yönelik tutumlarının kararsız seviyeye yakın olduğu, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği, öğrencilerin daha önce herhangi bir uzaktan eğitim uygulamasına katılma durumlarının uzaktan eğitime yönelik olumlu tutum geliştirmeleri konusunda anlamlı etkisinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Çelen, Çelik ve Seferoğlu (2013), tarafından öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik yaklaşımlarını analiz ettikleri çalışmada katılımcıların çoğunluğunun uzaktan öğrenme aktivitelerine katılmak istedikleri ifade edilmektedir. Diğer taraftan katılımcılar uzaktan eğitim sisteminin içerik, materyal kullanımı, değerlendirme yöntemleri gibi konularda yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Birişçi (2013) video konferans tabanlı uzaktan eğitim etkinlikleri ile öğrenim görmekte olan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin, öğreticiyle yüz yüze ortamda bulunmama ve buna bağlı olarak derse motive olamama şeklinde bir takım olumsuz düşünceler içerisinde oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Yalman (2013) tarafından eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemi (moodle) memnuniyet düzeylerinin incelendiği çalışmada, öğrencilerin büyük oranının

(%76,57) uzaktan eğitim yönetim sistemiyle aldıkları eğitimden sonra eğitim gördükleri bölüme ait uzaktan eğitim seçenekleri bile olsa yine de yüz yüze eğitimi seçecekleri belirtilmiştir.

Yılmaz ve Güven (2015) öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışmada, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik oluşturdukları metaforların ihtiyaca yönelik, çeşitlilik, isteğe bağlılık, gereklilik gibi farklı kategoriler altında toplandığı görülmektedir. Sınıf öğretmeni adaylarının oluşturdukları metaforların içerikleri incelendiğinde, metaforların önemli bir bölümünde uzaktan eğitimin verimsiz, sıkıcı, etkileşimsiz, duygusuz bir eğitim şekli olduğuna vurgu yapıldığı görülmüştür. Buna karşılık, fen bilgisi öğretmeni adaylarının oluşturdukları metaforların içerikleri incelendiğinde hemen hemen hepsinin uzaktan eğitime yönelik olumlu algıya sahip oldukları anlaşılmaktadır. Fen bilgisi öğretmeni adayları oluşturdukları metaforlarda uzaktan eğitimin fırsat eşitliği, zaman ve mekân bağımsızlığı gibi avantajlarına vurgu yapmışlardır.

Diğer eğitim biçimlerinde olduğu gibi uzaktan eğitimde de ciddi bir analiz ve hedef belirleme çalışması yapılmalıdır. Bu aşamada, öğrencilerin genel olarak ihtiyaçları ve uzaktan eğitime yönelik tutumlarının bilinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bakımdan, yakın zamanda öğretmenlik mesleğini icra edecek, öğretmen adaylarının söz konusu içeriğe ilişkin hâlihazırdaki tutumlarının belirlenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının, uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerinde cinsiyet, bölüm, akademik performans, internet kullanım süresi, en çok zaman harcanan internet sitesinin türünün ve uzaktan eğitimle ilgili sahip olunan ön bilginin etkisi incelenmiştir. Bu amaçla, aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik;

- tutumları ne düzeydedir?
- ön bilgileri düzeyleri nedir? Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimin tercih edilme nedeni ve bu süreçteki en etkili araç nedir?
- tutumları cinsiyete, öğrenim görülen bölüme, akademik performansa, internet kullanım süresi, en çok kullanılan internet sitesi türünün ve uzaktan eğitime yönelik ön bilgi düzeylerine göre farklılaşmakta mıdır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Var olan durumu ortaya koymaya çalışan bu araştırma, farklı alt gruplarla ilgili karşılaştırma yapmayı amaçladığından, nedensel-karşılaştırmalı (Büyüköztürk vd., 2013) olarak desenlenen nicel paradigmaya sahip bir araştırmadır.

2.2. Katılımcılar

Araştırmaya, bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan toplamda 547 öğretmen adayı katılmaya gönüllü olmuştur. Öğretmen adaylarının, 191'i (%34.9) fen bilgisi öğretmenliği (FBÖ) (156 kadın, 35 erkek), 138'i (%25.2) ilköğretim matematik öğretmenliği (İMÖ) (77 kadın, 61 erkek), 218'i (39.9) sınıf öğretmenliği (SÖ) (165 kadın, 53 erkek) programının öğrencisidir. Toplamda katılımcıların 398'i (%72.8) kadın, 149'u (%27.2) erkektir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği: 21 maddeden oluşan bu ölçek Ağır, Gür ve Okçu (2007) tarafından geliştirilmiştir. 5'li Likert yapıda olan ölçekte 14 madde olumlu, 7 madde olumsuzdur. Ölçeğin yapı geçerliği, gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sağlanmıştır ve ölçeğin 6 faktör yapısına sahip olduğu görülmüştür. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı .85 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 105'tir. Buna ek olarak *kişisel bilgi formu* araştırmacılar tarafından düzenlenmiştir. İçerisinde, kısaca araştırma hakkında bilgi sunulmaktadır ve katılımcıdan cinsiyet, bölüm, haftalık internet kullanım süresi, en çok zaman harcanan internet sitesi türünün, uzaktan eğitimle ilgili ön bilgi, uzaktan eğitimin tercih edilme nedeni, uzaktan eğitimde kullanılacak olan en etkili araç hakkında bilgi sağlamaları istenmektedir. Formda akademik performans, akademik ortalama olarak katılımcılara 0-1.99, 2-2.99 ve 3-4 şeklinde üç seçenek şeklinde verilmiştir. Diğer taraftan, haftalık internet kullanım süresi 0-4, 4-8, 8-12 ve 12 saatten fazla olarak 4 seçenekli; internette en çok zaman harcanan site türü (i) Haber, (ii) Sosyal Paylaşım, (iii) Film-Dizi, (iv) Eğitsel-Araştırma şeklinde sorulmuştur. Ön bilgi düzeyi ise, "az", "yeterince" ve "uzaktan eğitim aldım" şeklinde katılımcılara sunulmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, 2015-2016 öğretim yılının bahar yarıyılında araştırmacılar tarafından küçük gruplarla toplanmıştır. Daha sonra veriler bilgisayar ortamına aktarılarak, olumsuz veriler ters kodlanmış ve SPSS 21.0 paket yazılımı aracılığı ile analiz edilmiştir. Bu süreçte, betimsel istatistik, *Kolmogorov-Smirnov* normal dağılım analizi, tek yönlü varyans analizi-ANOVA, Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmanın ilk sorusuna yanıt aramak için betimsel istatistik tekniklerinden yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının cinsiyet, bölüm, akademik ortalama, haftalık ortalama internet kullanım süresi ve en çok zaman harcanan internet sitesi türü ile ilgili sonuçlar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Uzaktan eğitime yönelik tutum puanına ait betimsel istatistik sonuçları

Değişken		N	\bar{X}	S.S.
Cinsiyet	Kadın	398	57.95	11.18
	Erkek	149	62.55	11.58
Bölüm	FBÖ	191	62.02	10.60
	İMÖ	138	58.80	11.53
	SÖ	218	57.88	11.97
Akademik Performans	0 - 1.99	40	59.11	11.50
	2 - 2.99	336	59.68	11.65
	3 - 4	171	58.30	11.09
İnternet Kullanım Süresi (İKS)	0 - 4 saat	175	58.34	11.32
	4 - 8 saat	117	59.82	11.04
	8 - 12 saat	92	57.89	11.26
	> 12 saat	163	60.39	11.97
Kullanılan İnternet Sitesi Türü (KST)	Haber	45	59.40	11.52
	Sosyal Paylaşım	316	59.20	11.46
	Film-Dizi	102	56.81	11.46
	Eğitsel-Araştırma	84	62.04	10.97
Ön Bilgi Düzeyi (ÖBD)	Az	375	57.46	11.00
	Yeterince	152	61.38	11.09
	Uzaktan Eğitim Aldım	18	75.35	9.17
Toplam		547	59.21	11.48

Tablo 1'e göre, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik (genel ortalama puanlarının ve ayrı ayrı grupların tümünde) tutumlarının orta düzeyden yüksek olduğu ($\bar{X} = 59.21$, $S.S. = 11.48$) ve uzaktan eğitime yönelik bilgi düzeylerinin oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bunun yanında, çalışma grubu içerisinde 18 öğrencinin daha önceden uzaktan eğitim aldığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının, uzaktan eğitimin tercih edilmesine ve en etkin buldukları uzaktan eğitim aracına yönelik görüşleri Tablo 2'de özetlenmiştir.

Tablo 2. Uzaktan eğitimin tercihi ve en etkin araca yönelik görüşlere dair bulgular

	İfadeler	N	\bar{X}	S.S.
Tercih Nedeni ile ilgili ifadeler	Zaman sınırlaması olmadığı için	536	3.59	1.31
	Mekan sınırlılığı olmadığı için	535	3.84	1.23
	Bireysel eğitimi desteklediği için	533	3.15	1.28
	Bilgi teknolojilerini eğitimde kullandığı için	530	3.20	1.30
	Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağladığı için	539	4.11	1.12
	Uzaktan eğitimin maliyetinin örgün eğitime göre düşük olması	533	3.58	1.35
En Etkin Araç	Posta	518	1.49	.91
	TV	530	3.02	1.27
	Kablolu Yayın	520	2.95	1.15
	İnternet	543	4.51	.85
	Video Konferans	521	3.89	1.17
	Telekonferans	521	2.72	1.28

Tablo 2'ye göre, öğretmen adaylarının en fazla işaretledikleri (tercihe yönelik) ve ortalama değeri en yüksek ifade, "Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağladığı için" ($\bar{X} = 4.11$, $S.S. = 1.12$) şeklindedir. En az işaretledikleri ifade, "Bilgi teknolojilerini eğitimde kullandığı için" iken, ortalama değeri en düşük ifade "Bireysel eğitimi desteklediği için" ($\bar{X} = 3.15$, $S.S. = 1.28$) şeklindedir. Diğer taraftan, öğretmen adaylarının uzaktan eğitimin kullanımındaki en etkin araca yönelik en fazla işaretlenen "İnternet" olmuştur ($\bar{X} = 4.51$, $S.S. = .85$). En az işaretledikleri "Kablolu Yayın" iken en olumsuz görüş belirttikleri araç "Posta" olmuştur ($\bar{X} = 1.49$, $S.S. = .91$). Bu sonuçlara göre, öğretmen adaylarının uzaktan eğitimi tercih etme nedenlerinin başında, eğitimde fırsat eşitliği ve kullanılması gereken araç olarak interneti düşündükleri söylenebilir.

Diğer araştırma sorularına yanıt aranmadan önce, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının çok yönlü varyans analizine (çok faktörlü ANOVA'ya) uygun olup olmadığı Kolmogorov-Smirnov normallik testi aracılığı ile incelenmiştir. Tablo 3'te ilgili sonuçlara değinilmektedir.

Tablo 3. Verilerin dağılımına ilişkin Kolmogorov-Smirnov analizi sonuçları

	Değişken	İstatistik	SD	Sig.
Cinsiyet	Kadın	.049	396	.021
	Erkek	.089	149	.006
Bölüm*	FBÖ	.049	191	.200
	İMÖ	.075	138	.057
	SÖ	.060	216	.053
Akademik Performans	0 - 1.99	.161	40	.011
	2 - 2.99	.052	334	.028
	3 - 4	.057	171	.200
İnternet Kullanım Süresi (İKS)	0 - 4 saat	.065	174	.068
	4 - 8 saat	.066	116	.200

	8 - 12 saat	.060	92	.200
	> 12 saat	.082	163	.010
Kullanılan İnternet Sitesi Türü (KST)*	Haber	.122	45	.093
	Sosyal Paylaşım	.049	315	.066
	Film-Dizi	.080	102	.109
	Eğitsel-Araştırma	.073	83	.20
Ön Bilgi Düzeyi (ÖBD)	Az	.049	375	.031
	Yeterince	.049	152	.200
	Uzaktan Eğitim Aldım	.182	18	.119

*Normal dağılan değişken.

Tablo 3'e göre, sadece bölüm ve KST değişkenleri için veriler normal dağılmakta iken cinsiyet, akademik performans, İKS ve ÖBD değişkenleri için veriler normal dağılmamaktadır. Bu yüzden, bölüm ve KST değişkenleri için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılırken, cinsiyet için Mann-Whitney U, akademik performans, İKS ve ÖBD değişkenleri için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Tablo 4'te öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının cinsiyete göre Mann-Whitney U testi sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 4. Toplam puanın cinsiyete göre Mann-Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	398	257.99	102680.02	36.02	.000
Erkek	149	316.75	47195.75		

Tablo 4'e göre, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Erkek öğretmen adaylarının tutum puanları, kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksektir ($U = 36.02, p < .05$). Dolayısıyla, cinsiyet faktörünün uzaktan eğitime yönelik tutum puanı üzerinde bir etkisi olduğu söylenebilir. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının akademik performansa göre Kruskal Wallis testi sonuçlarına Tablo 5'te değinilmektedir.

Tablo 5. Tutum puanlarının akademik performansa göre Kruskal Wallis testi sonuçları

Akademik Performans	N	Sıra Ort.	SD	χ^2	p	Fark
0 - 1.99	40	262.30	2	2.21	.33	—
2 - 2.99	336	281.97				
3 - 4	171	261.08				

Tablo 5'e göre, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının, akademik performansa göre farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2.21, p > .05$). Buna göre, akademik performansın uzaktan eğitime yönelik tutum puanı üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının İKS'ye göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemek için gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Tutum puanlarının İKS'ye göre Kruskal Wallis testi sonuçları

İKS	N	Sıra Ort.	SD	χ^2	p	Fark
0 - 4 saat	175	258.96	3	4.46	.21	—
4 - 8 saat	117	281.61				

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları...

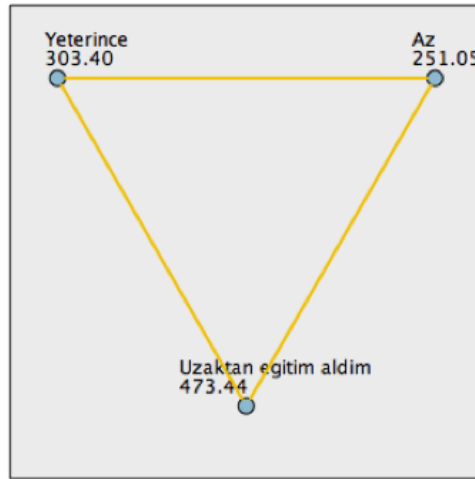
8 - 12 saat	92	261.61
> 12 saat	163	291.68

Tablo 6'ya göre, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanları İKS'ye göre farklılaşmamaktadır ($\chi^2 = 4.46, p > .05$). Bu sonuca göre, İKS'nin öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitimle ilgili sahip oldukları ön bilgilerinin uzaktan eğitime yönelik tutum puanı üzerindeki etkisini incelemek için gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Tutum puanlarının ÖBD'ye göre Kruskal Wallis testi sonuçları

ÖBD	N	Sıra Ort.	SD	χ^2	p	Fark
Az (I)	375	251.05	2	42.14	.000	III>II
Yeterince (II)	152	303.40				III>I
Uzaktan Eğitim Aldım (III)	18	473.44				II>I

Tablo 7'ye göre öğretmen adaylarının tutum puanı üzerinde ÖBD'nin anlamlı bir etkisi bulunmaktadır ($\chi^2 = 42.14, p < .05$). Daha önce uzaktan eğitim almış olan öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanları, uzaktan eğitimle ilgili az bilgiye sahip olanlardan ve yeterli seviyede bilgi sahibi olanlardan anlamlı seviyede daha yüksektir. Diğer taraftan, uzaktan eğitimle ilgili yeterli seviyede bilgi sahibi olan öğretmen adaylarının, az seviyede bilgi sahibi olanlara göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Şekil 2).

Şekil 2. ÖBD'ye göre sıra ortalama değerleri

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının bölüme göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için tek yönlü ANOVA gerçekleştirilmiştir. Tablo 8'de ilgili sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 8. Tutum puanları üzerinde bölüme göre ANOVA sonuçları

	Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arası	1034.02	2	517.01	3.97	.019
Gruplar içi	70746.66	544	130.04		
Toplam	71780.69	546			

Tablo 8'e göre öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının öğrenim görülen bölüme göre farklılaştığı görülmektedir ($F = 3.97, p < .05$). Gruplar arası farklılığı incelemek için (ikinci tip hatayı dikkate alarak) Bonferroni testi gerçekleştirilmiştir. Tablo 9'da sonuçlara değinilmiştir.

Tablo 9. Bölüme göre Bonferroni testi sonuçları

Bölüm (I)	Bölüm (J)	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	p	Alt Sınır	Üst Sınır
FBÖ	MTÖ	2.21	1.27	.24	-.84	5.27
	SÖ	3.14*	1.13	.01	.42	5.85
MTÖ	FBÖ	-2.21	1.27	.24	-5.27	.84
	SÖ	.92	1.24	1	-2.05	3.90
SÖ	FBÖ	-3.14*	1.13	.01	-5.85	-.42
	MTÖ	-.92	1.24	1	-3.90	2.05

Tablo 9'a göre, FBÖ öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının ($\bar{X} = 61.02, S.S. = 10.60$) anlamlı seviyede SÖ öğretmen adaylarından daha ($\bar{X} = 57.88, S.S. = 11.97$) yüksek bulunmuştur. Fakat, diğer karşılaştırmalar arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutum puanları üzerinde KST faktörünün etkisini incelemek için ANOVA kullanılmıştır. İlgili sonuçlara Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10. Tutum puanlarının KST'ye göre ANOVA sonuçları

	Kareler Toplamı	SD	Ortalama Kare	F	p
Gruplar arası	1259.19	3	419.73	3.23	.022
Gruplar içi	70521.49	543	130.04		
Toplam	71780.69	546			

Tablo 10'a göre, öğretmen adaylarının tutum puanları KST'ye göre farklılaşmaktadır ($F = 3.23, p < .05$). Farkın kaynağını incelemek için gerçekleştirilen Bonferroni testi sonuçlarına Tablo 11'de yer verilmiştir.

Tablo 11. KST'ye göre Bonferroni testi sonuçları

Site Türü (I)	Site Türü (J)	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	p	Alt Sınır	Üst Sınır
Haber	Sosyal Paylaşım	.19	1.81	1	-4.61	5.00
	Film-Dizi	2.58	2.03	1	-2.81	7.98
	Eğitsel-Araştırma	-2.63	2.10	1	-8.21	2.93
Sosyal Paylaşım	Haber	-.19	1.81	1	-5.00	4.61
	Film-Dizi	2.38	1.29	.39	-1.04	3.90
	Eğitsel-Araştırma	-2.83	1.39	.25	-6.54	.86
Film-Dizi	Haber	-2.58	2.03	1	-7.98	2.81
	Sosyal	-2.38	1.29	.39	-5.82	1.04

Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları...

Paylaşım						
Eğitsel- Araştırma	Eğitsel- Araştırma	-5.22*	1.67	.01	-9.67	-.77
	Haber	2.63	2.10	1	-2.93	8.21
Eğitsel- Araştırma	Sosyal Paylaşım	2.83	1.39	.25	-.86	6.54
	Film-Dizi	5.22*	1.67	.01	.77	9.67

Tablo 12'ye göre öğretmen adaylarından eğitsel-araştırmaya yönelik interneti kullananların, film-dizi izlemek için kullananlara göre, tutum puanlarının anlamlı seviyede yüksek olduğu görülmektedir. Diğer alt grupların tutum puanları arasında ise anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir.

4. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada, cinsiyet, bölüm, akademik performans, haftalık internet kullanım süresi, en çok ziyaret edilen internet sitesi türünün ve uzaktan eğitimle ilgili ön bilgiye sahip olmanın öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının genel olarak, ölçeğe dair aritmetik ortalamasının üzerinde olduğu belirlenmiştir. Buna göre öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Maushak ve Ellis (2003) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda uzaktan eğitime yönelik tutum yüksek bulunurken, Ateş ve Altun (2008) tarafından yapılan çalışmada tutumun kararsızlık seviyesinde olduğu bildirilmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik bilgi düzeylerinin oldukça sınırlı olduğu ve daha önce uzaktan eğitim alanların sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimin tercih edilmesinde en fazla etkisi olan neden mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitim olanağı sağlaması iken, en az etkisi olan neden ise bireysel eğitimi desteklemesidir. Öğretmen adayları uzaktan eğitimin kullanımındaki en etkin aracın internet olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu sonucu Alakoç (2001) ve Horzum (2003) tarafından yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Bunun yanında en az işaretlenen araç kablolu yayın iken en olumsuz görüş belirttikleri araç posta olmuştur. Bu sonuç Yenilmez ve Ersoy (2009) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla uyuşmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, cinsiyetin, erkeklerin lehine anlamlı etkisinin olduğu gözlemlenmiştir. Bu sonuç Ateş ve Altun (2008) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Akademik performans ve internet kullanım süresi değişkenlerinin öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları üzerinde bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır. Ancak söz konusu değişkenlere göre farklı sonuçların elde edildiği Yenilmez ve Ersoy (2009) gibi çalışmalar da bulunmaktadır. Ön bilgi düzeyi değişkeni açısından daha önce uzaktan eğitim alanların ön bilgi düzeyi az ve yeterli olanlara göre, yeterli olanların ise az olanlara göre daha olumlu tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir.

Bölüm değişkeni açısından bakıldığında, Fen Bilgisi ve Sınıf öğretmenliği programlarında okuyan öğretmen adayları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Fen Bilgisi öğretmeni adaylarının Sınıf öğretmeni adaylarına göre uzaktan eğitime yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucu elde edilmiştir. Araştırmanın bu sonucu Yılmaz ve Güven (2015) tarafından yapılan çalışmanın sonucu ile paralellik göstermektedir. Kullanılan internet sitesi türü değişkenine göre, uzaktan eğitime yönelik tutum açısından eğitim ve araştırma sitelerini kullananlar ile film ve dizi

sitelerini kullananlar arasında anlamlı bir farklılık çıkmış olup bu farklılık eğitim ve araştırma sitelerini kullananların daha olumlu tutuma sahip olmalarından kaynaklanmıştır.

5. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Öğretmen yetiştirme programlarında yer alan Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı ve Özel Öğretim Yöntemleri gibi derslerde uzaktan eğitime ilişkin teorik ve uygulamalı çalışmalara daha çok yer verilebilir.
- Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumları genel olarak olumlu olmakla birlikte öğretmen yetiştirme programlarındaki bazı dersler uzaktan eğitim yoluyla yürütülerek bu tutum olumlu yönde yükseltilebilir.
- Daha geniş yelpazede değişken türleri ile daha büyük gruplar üzerinde bu değişkenlerin tutuma etkileri araştırılabilir. Bu durum öğretmen adaylarının profillerini belirlemenin yanı sıra daha bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşıma olanak sağlayabilir.
- Nicel türdeki bu çalışma öğretmen adayları ile gerçekleştirilecek görüşmeler yoluyla nitel olarak yapılabilir ve böylelikle uzaktan eğitime yönelik tutumlardaki farklılıkların nedenleri de sorgulanabilir.

Kaynaklar

- Ağır, F., Gür, H. ve Okçu, A. (2007). Uzaktan eğitime karşı tutum ölçeği geliştirilmesine yönelik geçerlik ve güvenirlik çalışması. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 3(2), 128-139.
- Alakoç, Z. (2001). Genel olarak uzaktan öğretim ve konuya öğretim üyelerinin bakış açıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 403-413.
- Ateş, A., ve Altun, E., (2008). Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 125-145.
- Baki, A. (2007). Bilişim ve İletişim Teknolojileri Karşısında Geleceğin Üniversiteleri. Aktan, C.C. (Editör); *Değişim Çağında Yüksek Öğretim: Global Trendler-Paradigmalar Yönelimler*. İzmir: Yaşar Üniversitesi.
- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 1(2), 24-40.
- Burns, M. (2011). *Distance education for teacher training: Modes, models and methods*. Washington, DC: Education Development Center, Inc. <http://go.edc.org/07xd> adresinden 09/03/2017 tarihinde erişilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (14 ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Gunawardena, C.N., & McIsaac, M.S. (2001). Distance Education. In D.H. Jonasses (Ed.) *Handbook of Research for Educational Communications and Technology* (pp. 355-395). US: Lawrence Erlbaum.
- Çelen, F.K., Çelik, A., ve Seferoğlu, S.S. (2013). Analysis of teachers' approaches to distance education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 388-392.

- Gujjar, A. A., Akhlaque, M. ve Hafeez, M. R. (2007). A study of students' attitude towards distance teacher education programme in Pakistan. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 8(4).
- Horzum, B., (2003). Öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşünceleri (Sakarya Üniversitesi örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Keegan, D. (1998). The two modes of distance education. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 13(3), 43-47.
- Keegan, D. (2005). (Ed.) *Theoretical Principles of Distance Education*. USA: Routledge.
- Maio, G.R., Esses, V.M., Arnold, K.H., & Olson, J.M. (2004). The function-structure model of attitudes. In G. Haddock & G.R. Maio (Eds.). *Contemporary Perspectives on the Psychology of Attitudes* (pp. 11-33). USA: Psychology Press Inc.
- Maushak, N. J. ve Ellis, K. A. (2003). Attitudes of graduate students toward mixed-medium distance education. *The Quarterly Review of Distance Education*, 4(2), 129-141.
- Okçu, A. ve Ağır, F., (2006). İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin İnternet Kullanımına Karşı Tutumlarının Belirlenmesi. *7. Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*. Özetler Kitabı, 288, 7-9 Eylül 2006. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sabancı, B., (2005). İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin internet kullanma durumları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Simonson, M., Schlosser, C., & Hanson, D. (1999). Theory and distance education: A new discussion. *The American Journal of Distance Education*, 13(1), 60-75.
- Tabata, L. N., ve Johnsrud, L. K. (2008). The impact of faculty attitudes toward technology, distance education, and innovation. *Research in Higher Education*, 49, 625-646.
- Turgut, M., & Yenilmez, K. (2011). İlköğretimde web tabanlı matematik eğitime ilişkin lisansüstü öğrencilerin görüşleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 2(2), 121-139.
- Ural, O. (2007). Attitudes of graduate students toward distance education, educational technologies and independent learning. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 8(4).
- Yalman, M., (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin bilgisayar destekli uzaktan eğitim sistemi (moodle) memnuniyet düzeyleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 1395-1406.
- Yenilmez, K. ve Özabacı, N.Ş. (2003). Yatılı öğretmen okulu öğrencilerinin matematik ile ilgili tutumları ve matematik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 132-146.
- Yenilmez, K. ve Ersoy, M. (2009). Secondary Mathematics Teacher Candidates' Opinions About Distance Education. *Proceeding of 3rd International Computer and Instructional Technologies Symposium*, 1190-1193, 7-9 October 2009, Karadeniz Technical University, Trabzon, Turkey.

Yılmaz, G.K., ve Güven, B. (2015). Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 6(2), 299-322.

Extended Summary

1. Introduction

Recent incredible advancements in science and technology and decreasing opportunities for individual and active teaching-learning process have led to the emergence of the concept “distance education”. In the related literature, “distance education” is also named as “web-based education”, “education through the internet” and “e-learning” etc. In its broadest sense, distance education refers to educational activities offered through a carefully designed instructional plan in an environment where teachers and learners are in different places – although these activities can also be offered face-to-face when necessary. According to this definition, the most important feature of distance education is that teaching and learning processes take place in different environments. Researchers suggest that distance education should be designed on pedagogical and didactical theoretical grounds (Keegan, 2005; Simonson, Schlosser & Hanson, 1999).

One of the fundamental elements of distance education is its potential to reach masses, which also brings certain advantages such as allowing independent, individual or group learnings, creating flexible study environment, providing individuals with responsibility for their own learning, creating opportunities for interaction, communication, learning, research and questioning as well as taking part in discussions. On the other hand, distance education has certain limitations such as the lack of face-to-face communication, compatibility problems for technical hardware / software, and the problems with electricity supply or internet access.

The attitudes of learners’ towards distance education can be considered one of the factors leading to the success of this type of education. The more positive the attitudes are, the more suitable they are for the purposes of distance education. In its broader sense, attitude can be defined as “the beliefs or approaches of an individual towards a phenomenon or event (Yenilmez and Özabacı, 2003). Therefore, the attitude of an individual develops as an active component of his/her phenomenological experiences, or changes according to existing conditions. Such positive attitudes and how to determine them increase the importance of the studies conducted in this field since it is possible to take necessary precautions to eliminate if the attitudes are found to be negative. The determination of prospective teachers’ attitudes towards distance education and attempting to develop positive attitude are quite important for them since they play an effective role in teaching activities and have to improve themselves to be successful teachers in their future career.

The aim of this study is to examine the attitudes of prospective teachers towards distance education in terms of certain variables. The study specifically examines the effects of gender, departments attended, academic performance, weekly internet use and the type of website allowed the highest amount of time and background information about distance education on prospective teachers’ attitudes towards this type of education.

2. Method

The study group of this research consists of 547 prospective teachers attending the education faculty of a state-run university (398 female and 149 male). Of these undergraduate students,

191 attend Department of Science Teaching, 138 Primary School Mathematics Education and 218 Primary School Education. The data of the study was collected through personal information form, and “attitudes towards distance education scale”, which was developed by Ağır, Gür and Okçu (2007) and includes a total of 21 items. Having 5-point Likert structure, the scale has 14 positive and 7 negative items. The personal information form provides brief information about the research and aims to obtain data from the participants about gender, departments attended, weekly internet use, the type of the website allowed the highest amount of time, background information about distance education, the reason for choosing distance education and the most effective tool that can be used in distance education. The construct validity of the scale was tested through exploratory factor analysis and it was found that the scale has 6 factor structures and the reliability coefficient of the scale was calculated as 0.85. For the purposes of the analyses of the data, descriptive analysis, Kolmogorov-Smirnon normal distribution test, One-way variance analysis (ANOVA), Mann-Withney U and Kruskal Wallis tests were used.

3. Findings, Discussion and Results

The results of the study revealed that the attitudes of prospective teachers towards distance education is a bit higher than moderate level. Accordingly, it can be concluded that prospective teachers have positive attitudes towards distance education. While the results of the study by Maushak and Ellis (2003) concluded a positive attitude towards distance education, Ateş and Altun (2008) found a fluctuating attitude for the same theme. According to the results of the study, it was found that gender has significant effect favoring males, which is consistent with the findings of the study by Ateş and Altun (2008). The prospective teachers stated that the most effective tool used for distance education is the internet, which is also parallel with the study conducted by Alakoç (2001) and Horzum (2003). In addition, the least preferred tool for distance education provision is cable TV broadcast and the most negative attitude was mentioned as snail mail, which are consistent with the findings of the study by Yenilmez and Ersoy (2009). Academic performance and the duration of internet use were not found to be effective in prospective teachers' attitude towards distance education. However, there are some studies reaching different conclusions as well such as the study conducted by Yenilmez and Ersoy (2009). As for the variable “the level of background information about distance education”, it was found that those received distance education beforehand have more positive attitude towards distance education when compared to those having little or moderate amount of information. Similarly, those having moderate information about distance education develop more positive attitude than those having little information. When the data is examined in terms of the department the participants attend, the results revealed that the students of Science Teaching, and Primary School Education Departments have more positive attitudes towards distance education. These findings are similar to those found by Yılmaz and Güven (2015). Finally, as for the variable “the type of website used”, a significant difference was found between the participants who prefer education and research websites and those preferring the websites publishing film and TV series. Those who prefer education and research websites have more positive attitude towards distance education. The suggestions based on the findings of this study can be listed as follows:

- It is suggested that certain courses offered in teacher education programs such as Instruction Technologies and Material Design and Special Education Methods might include theoretical and practical studies related to distance education.
- Even though the attitudes of prospective teachers towards distance education is generally positive, some of the courses in teacher education programs can be offered through distance education to make this attitude more positive.
- Wider range of variables and the effects of them on large groups of participants can be studied, which might help to determine the profiles of prospective teachers and to develop a holistic point of view.
- This quantitative study can be replicated in a qualitative way through interviews to be conducted with prospective teachers so that the reasons for the differences regarding their attitudes towards distance education can be questioned or examined in detail.